

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 8/2012 rd**

Riksdagens motiverade yttrande till Europeiska unionens institutioner om subsidiaritetsprincipen och förslaget till rådets förordning om utövandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 10 april 2012 kommissionens förslag till rådets förordning om utövandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster (KOM (2012) 130) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för att detta ska kunna uttrycka sin åsikt om förslaget till rättsakt med avseende på subsidiaritetsprincipen som den definieras i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (FEU).

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Liisa Heinonen, arbets- och näringsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Subsidiaritetsprincipen styr befogenhetsfördelningen mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater. När unionen utifrån sin befogenhet har fastställt ett mål ska det i första hand överlåtas åt medlemsstaterna att bestämma med vilka metoder målet ska nås. Principen hindrar gemenskapen från att befatta sig med en fråga om medlemsstaterna effektivt kan åtgärda den nationellt, regionalt eller lokalt. Unionen ska vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna,

vare sig på central nivå eller på regional och lokal nivå, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå.

Syftet med kommissionens förslag är att förtydliga allmänna principer och tillämpliga regler på EU-nivå för utövandet av den grundläggande rättigheten att vidta kollektiva åtgärder i samband med friheten att tillhandahålla tjänster och etableringsfriheten, inbegripet behovet av att sammanjämka dem i gränsöverskridande situationer. EU-domstolens avgöranden i fallen Viking Line och Laval har skapat oklarhet om

hur rätten till kollektiva åtgärder ska jämkas samman med ekonomiska friheter, med hänsyn tagen bl.a. till de kollektiva åtgärdernas rättidighet och förhållande till den eftersträlvade nyttan.

Utskottet kan ändå inte se att förslaget på det sätt som kommissionen föreslår skulle förtydliga strejkrätten i EU i relation till EU-domstolens avgöranden och i relation till internationella konventioner om de mänskliga fri- och rättigheterna. Förslaget till förordning tar inte hänsyn till hur bestämmelserna ställer sig till bestämmelserna om föreningsfrihet och strejkrätt i FN:s, ILO:s och Europarådets konventioner. EU-domstolens avgöranden har skapat oklarhet precis kring hur grunderna för begränsning av rätten till kollektiva åtgärder i människorättskonventionerna primärt ska tillämpas. Förslaget förblir oklart på denna punkt och kan i praktiken innebära att arbetstagarnas grundläggande rättigheter klart kringskärs.

Utskottet uppmärksammar också att begreppet "gränsöverskridande situation" är tvetydigt. Förslaget gäller i princip också andra kollektiva åtgärder än strejker. Förordningen gör det mycket svårt att i enskilda fall dra en gräns mellan en kollektiv åtgärd som till sin natur är en gränsö-

verskridande EU-åtgärd och en rent nationell kollektiv åtgärd och hur man ska gå till väga om den kollektiva åtgärden är tillika nationell och gränsöverskridande. I sådana situationer kan förslaget i värsta fall utvidga EU:s befogenhet till nationella kollektiva åtgärder. Det är möjligt att den föreslagna skyldigheten att anmäla hot om kollektiva åtgärder i medlemsstaterna till kommissionen verkar i samma riktning.

Dessutom finns det risk för att nationellt välfungerande system för tvistlösning i arbetslivstvister påverkas. Trots att kommissionen konstaterar att förslaget inte begränsar möjligheten att anlita erkända tvistlösningsmetoder i medlemsstaterna kan det få sådana konsekvenser. Utifrån det som sagts ovan anser utskottet, med beaktande av kommissionens förslag, att sådana åtgärder från unionens sida inte behövs, eftersom förslagens syften inte uppnås i tillräcklig grad.

Ställningstagande

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att stora utskottet behandlar ärendet i relation till subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget.

Helsingfors den 8 maj 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tarja Filatov /sd
vordf. Anne-Mari Virolainen /saml
medl. Sanni Grahn-Laasonen /saml
Anna Kontula /vänst
Jari Lindström /saf
Eeva Maria Maijala /cent

Lea Mäkipää /saf
Annika Saarikko /cent
Eero Suutari /saml
Katja Taimela /sd
Maria Tolppanen /saf
ers. Hanna Tainio /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.